

ČERVENÉ STUŽKY

KAMPAŇ BOJA PROTI AIDS

www.CerveneStuzky.sk

DEŇ BOJA PROTI AIDS

1. December

SYMBOL BOJA PROTI AIDS

Červená stužka

na boj proti AIDS
odbornými vedomosťami
o HIV/AIDS,

na 1. december
- Svetový deň
boja proti AIDS,

na prevenciu látkových
a nelátkových závislostí
a chorôb s nimi spojených.

Červené stužky sú symbolom a názvom kampane boja proti AIDS,

ktorá s podporou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (v rámci Rozvojového projektu Zdravie a bezpečnosť v školách), Okresného úradu v Žiline - odboru školstva a mesta Žiliny organizuje Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline. Kampaň sa uskutočňuje pod záštitou Kancelárie WHO na Slovensku a pod odbornou garanciou viacerých odborných pracovísk. Kampaň Červené stužky nie je spojená s finančnou zbierkou.

Červené stužky sú medzinárodným symbolom solidarity boja proti AIDS. Oblúbernými aktivitami v kampani sú: nosenie červenej stužky na oblečení, nosenie červeneho alebo bieleho trička, celoslovenská výtvarná súťaž a počas priaznivej epidemiologickej situácie súťaž „Živá Červená stužka a športom pre Červené stužky.“

Čo je AIDS?

AIDS je získaný syndróm imunitnej nedostatočnosti - posledné štádium infekcie HIV, ktorá je charakterizovaná symptómami (príznakmi) autoimunitných, nervových, kožných, onkologických ochorení, ako aj oportúnnych infekcií spôsobených baktériovými, vírusovými a mykotickými infekciami.

Čo vyvoláva AIDS?

Pôvodcom ochorenia je RNA vírus (retrovírus), ktorý nesie názov **Human Immunodeficiency Virus** - vírus HIV (vírus ľudskej imunitnej nedostatočnosti), ktorý patrí do čeľade Retroviridae, podčeľade Lentivirinae. Pre tento vírus je charakteristické, že pomocou enzýmu reverznej transkriptázy je schopný prepísať vírusovú RNA do formy DNA a v tejto podobe provírusovej DNA sa naviazat do genómu ľudskej bunky. Po infekcii sa provírusová DNA nedá pri súčasnej terapii z genómu napadnutej ľudskej bunky eliminovať.

Áká je architektúra vírusu HIV?

Genetický materiál vírusu HIV predstavuje dvojitáková RNA. Obklopuje ju bielkovinový plášť. Súčasťou vírusu je enzým, ktorý spôsobuje vloženie genetickej informácie vírusu HIV do DNA ľudskeho genómu. Pre porovnanie: genóm ľudskej bunky je približne 100-tisíckrát väčší ako genóm HIV, avšak regulačné mechanizmy vírusu HIV sú natoľko efektívne, že dokážu presmerovať syntetický aparát infikovanej bunky tak, že pomôžu „votrelca“ a navodzuje aj chorobné zmeny v bunke spôsobujúce jej uhynutie.

Vírus sa šíri epidemicky.

— VÝSKYT VÍRUSU HIV

Vyskytuje sa vírus HIV vo viacerých formách?

- **HIV-1** vyskytuje sa na celom svete (najmä v Amerike, západnej Európe ale tiež v Ázii).
- **HIV-2** vyskytuje sa najmä v subsaharskej Afrike. Kvôli mobility obyvateľstva sú obidva vírusy rozšírené po celom svete.

Ako sa prenáša vírus HIV?

Vírus HIV sa prenáša sexuálne (pohlavne), krvou, z matky na novorodenca.

Môže byť človek infikovaný podaním rúk?

HIV vírus sa neprenáša bežným kontaktom s infikovaným človekom, napr. podávaním rúk, bývaním v spoločnej domácnosti, spoločenským bozkávaním, používaním sauny, plávaním v bazéne, uštipnutím bodavým hmyzom (komáre, kliešte a pod.), vzduchom ani vodou.

Ktoré bunky sú po infekcii HIV hostiteľskými bunkami?

Hostiteľskými bunkami vírusu HIV sú predovšetkým T lymfocyty zabezpečujúce obranyschopnosť organizmu.

Dá sa HIV liečiť?

Základom liečby sú antiretrovirové preparáty, ktoré brzdia množenie vírusu HIV v bunke, čím umožňujú postupnú regeneráciu oslabeného imunitného systému, predlžujú a skvalitňujú život pacienta a zlepšujú prognózu ochorenia. Pridružené infekcie a symptómy sa liečia príslušnými liekmi.

Kedy sa môžu prejavíť prvé príznaky infekcie HIV?

Prvé príznaky sa môžu (aj nemusia) objaviť 2-3 týždne po infekcii.

Kde sa po infekcii vyskytuje vírus HIV v tele človeka?

Vírus sa vyskytuje v periférnej krvi, v lymfatických uzlinách, v ejakuláte, cervikálnom sekréte (sekréte krčka maternice), v kostnej dreni a v mozgovom tkanive chorých osôb, v materskom mlieku u žien po pôrode a v stopových množstvách v slzach a slinách.

Aká je prognóza? Infekcia HIV je v súčasnosti liečiteľná, ale nevyľiečiteľné ochorenie.

Aké sú štádiá a sprevádzajúce symptómy infekcie HIV?

Začiatkové štádium primárnej infekcie pripomína chrípkový stav a prejavuje sa zväčšenými lymfatickými uzlinami, malátnosťou a chudnutím. Počas štádia a následne po ňom sa tvoria HIV protilátky.

Štádium asymptomatického HIV-nosičstva (asymptomatické obdobie) trvá 8-10-12 rokov. Vírus sa pomaly množí, oslabuje imunitný systém, ale pacient sa cíti klinicky zdravý. Medzi infikovaním vírusom HIV a vypuknutím choroby AIDS u neliečených pacientov môže uplynúť až 8-10 rokov, u niektorých pacientov až 12 rokov.

Štádium ARC predchádza chorobe AIDS a prejavuje sa perzistujúcou lymphadenopathiou (pretrvávajúce ochorenie lymfatických uzlín), výrazným a rýchlym znížením telesnej hmotnosti, únavou, horúčkou, hnačkami, potením v noci, orálnou kandidózou (ochorenie sliznice úst spôsobené kvasinkami). Pri vyšetrení krvi sa zisťuje lymfopénia (zníženie počtu lymfocytov), leukopénia (zníženie počtu bielych krviniek - leukocytov), trombocytopénia (zníženie počtu krvných doštičiek - trombocytov), výrazne zvýšená sedimentácia červených krviniek - erytrocytov, anémia (zníženie počtu erytrocytov) a postupný pokles HIV protilátok. Infikovaní jedinci majú zníženú odolnosť proti bežným (oportúnnym) infekciám.

Štádium AIDS sa u chorých prejavuje rozličnými infekciami kože (dermatózy) a vnútorných orgánov, zapríčinené príležitostne patogénnymi (choroboplodnými) mikroorganizmami. Často sa vyskytujú zhubné nádory (lymfómy, karcinómy) kože a vnútorných orgánov, autoimunitné a neurologické choroby.

vo svete

V roku 2020 žilo na celom svete 37,7 milióna (30,2 milióna - 45,3 milióna) ľudí s HIV.

1,6 milióna (1,0 milióna - 2,0 milióna) ľudí sa v roku 2020 novo nakazilo vírusom HIV.

V roku 2020 zomrelo na choroby súvisiace s AIDS 680 000 (480 000 - 1,0 milióna) ľudí.

V roku 2020 malo prístup k antiretrovírusovej liečbe 27,5 milióna (24,5 milióna - 27,7 milióna) ľudí. Od začiatku epidémie sa vírusom HIV nakazilo 76,3 milióna (55,9 milióna - 110 miliónov) ľudí. Od začiatku epidémie zomrelo na choroby súvisiace s AIDS 36,3 milióna (27,3 milióna - 47,8 milióna) ľudí.

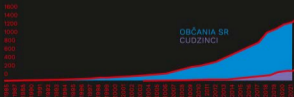
Do 22.11.2021 na základe informácie NRC pre prevenciu HIV/AIDS sa v r. 2021 potvrdila infekcia HIV u 100 novo infikovaných osôb (78 občanov SR a 22 cudzincov).

na Slovensku

Od začiatku monitorovania prípadov HIV/AIDS v Slovenskej republike v roku 1985 do 31.6.2021 bolo registrovaných u občanov aj cudzincov spolu 1337 prípadov infekcie vírusom ľudskej nedostatočnosti. Z 1104 prípadov u občanov Slovenskej republiky sa vyskytlo 991 u mužov a 113 u žien. U 132 osôb (119 mužov, 13 žien) prešla HIV infekcia do štádia AIDS a zaznamenaných bolo 80 úmrtí ľudí s HIV (z toho 59 v štádiu AIDS). Väčšina HIV infekcií bola v SR zaznamenaná v skupine mužov majúcej sex s mužmi a získanie nákazy homosexuálnym stykom bolo stanovené v 70% prípadov. Heterosexuálnym stykom bolo prenesených 39% infekcií, 1,3% injekčným užívaním drog (z 18 prípadov väčšina získaná mimo SR), 0,05% transfúziou krvi (jeden prípad nákazy mimo SR v roku 1988) a v 7,2% prípadov nebol spôsob prenosu stanovený. Najviac HIV infikovaných ľudí žije vo väčších mestách a najvyššia kumulatívna incidenciu HIV infekcie je dňodoba v Bratislavskom kraji.

K 30.6.2021

Kumulatívny počet prípadov HIV u občanov SR a cudzincov

”

„Akokoľvek, táto je môj život s HIV. Rada tancujem, kreslím, spievam, čítam, plovám, riešim matematicko-slovné problémy a píšem skladby. Chcela by som byť učiteľkou. Teraz, keď mám jedenásť rokov, dúfam, že budem dľa žiť. Mám veľa snov a chcem toho veľa spraviť, kým zomriem. Je tu toho tak veľa, pre čo sa opäť žiť a mať veľa priateľov, ktorých sa opäť stretnúť. Boh je tu pre mňa vždy a viem, že ma ochráni a pomôže mi žiť jeho plán. Som vďačná, že mi dal taký dňový život a ľudí, ktorí mi každý deň pomáhajú žiť. HIV je súčasťou môjho života a neviem, ako to celé skončí. Možno vás zaujímá, či sa bojím. Áno, niekedy áno. Keď niekedy ochorením, rozmýšľam, čo sa deje. Videla som umrieť veľa ľudí. Niektorí boli veľmi chorí - trvalo dľa, kým zomreli a veľa trpeli. Vďaka, že ste si prečítali alebo vypočuli kúsok z môjho príbehu.“

dievča z Misie sv. Jána Barbetone - JAR

Vydalo Gymnázium sv. Františka v Žiline a podporou MŠVVaŠ SR v roku 2021 (v rámci rozvojového projektu "Zdravie a bezpečnosť v školách 2021")